

El metge rural no té qui l'escolte

Noranta metges valencians protagonitzen a hores d'ara la que podríem qualificar d'última batalla sanitària. Volen integrar-se en el nou sistema sanitari sense perdre els drets adquirits al llarg dels últims anys. S'han convertit en les "places més dasafavorides", setze anys després de l'inici —mitjançant un decret de 1978— d'una reforma que havia de tenir en els anomenats centres de salut la seua columna vertebral. Aquestes paraules tan descoratjadores, que volen quedar a recer de l'anonimat, corresponen a un dels protagonistes d'aquesta història, que no és altra que la difícil integració dels metges rurals del País Valencià en el nou sistema.

El País Valencià 'is different'. Els metges rurals, també anomenats de capçalera o titulars, eren, fins al decret del 78, funcionaris tècnics de l'estat al servei dels ajuntaments. Però una vegada que la norma va entrar en vigor, la qüestió era com s'integraven en aquest nou model sanitari. Vet aquí la mare de tots els problemes amb què s'enfronta ara aquest col·lectiu. D'entrada, passaren a anomenar-se metges d'assistència pública domiciliària (APD) i a continuació els oferiren la dita integració, on el centre de salut és, a més del lloc on es passa consulta, un punt de reunió entre els professionals i la comunitat. Amb aquesta finalitat es creava l'especialitat de Medicina de Família i Comunitària que s'havia d'ocupar amb unes places també rebatejades com Equip d'Atenció Primària (EAP). "I com s'obté aquesta plaça?", pregunta el nostre interlocutor, i a continuació contesta: "Doncs, per tres vies. Una, és el sistema MIR (metge intern resident). Les dues restants, les regula l'esmentat Decret en els articles 2 i 8, que són la porta d'accés al nou sistema per a tothom que vulga accedir-hi".

L'article 2 diu que per a accedir als llocs d'assistència primària "serà condició preferent ser especialista de Medicina de Família i Comunitària". Els metges rurals, doncs, no hi són inclosos. Per a ells hi ha l'article 8, que assenyala que "els metges que acrediten cinc anys d'exercici en propietat o interins podran obtenir el títol previ concurs de perfeccionament". Els metges d'APD veien la llum. "Aquesta

La Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana és l'única de tot l'estat que encara no ha integrat els metges d'Assistència Pública Domiciliària en el nou sistema sanitari. Els afectats anuncien mobilitzacions contra el conseller Joaquim Colomer, a qui acusen de fer-se l'orni.

mesura està d'acord —assenyala el professional interrogat per EL TEMPS— amb els criteris actuals de la medicina general i rural, que manté que aquesta s'ha de basar en la pràctica diària i en la formació continuada i permanent, la qual cosa crea, respectivament, dues obligacions, una per als metges i una altra per a l'administració". Aquesta és la clau d'una nova concepció que s'oposa a "l'excessiva burocratització de la medicina i a les inversions supèrflues que esdevenen inútils, que sovint són un llast per a portar endavant el sistema sanitari".

L'any 1989, amb les transferències de Sanitat realitzades, cada comunitat autònoma opta per una solució pròpia als seus problemes. A Catalunya, els metges d'APD negocien amb la Generalitat un concurs d'oposició per a titulars, l'aprovació del qual comporta la presa de posició en el nou sistema. D'aquesta manera, en cada comunitat s'arbitren les mesures que signifiquen la liquidació del model APD i la seua conversió en llocs fixes. Només al País Valencià la Conselleria de Sanitat es nega a donar cap possibilitat d'integració a aquest col·lectiu i es converteix així en l'única autonomia on, encara avui, no s'ha arribat a cap solució.

Llavors, els metges d'APD emprenen accions de protesta. Convoquen una vaga per al juny de 1990. El mateix mes, la Conselleria accepta un acord amb la voluntat de facilitar l'accés a aquests funcionaris interins i segons el qual abans d'ofertar les places, Joaquim Colomer, conseller de Sanitat i Consum, es compromet a fer-los un curs específic. Però no compleix la seua paraula i el Servei Valencià de Salut (Servasa) convoca oposicions aquell mateix any. L'última feta fins ara.

Clamar en el desert. La Conselleria de Sanitat havia programat la segona convocatòria d'oposicions d'EAP per al 92/93. El gener de l'any passat, el col·lectiu d'APD mantenia una entrevista amb el conseller, qui encarregava al director general d'Atenció Primària, Francesc Peris, una solució al problema. Peris es compromet, una vegada passat un cert període de temps, a actualitzar el problema per tal de donar-li una eixida. "Era una simple declaració de bones intencions", es resigna l'entrevistat.

Transcorreguts tres mesos, Joaquim Colomer declarava públicament que assumiria les solucions al conflicte si eren els sindicats els qui li ho demanaven, encara que negava la seua responsabilitat directa. Així, els sindicats refusen la incorporació en l'oposició de les places dels interins d'APD i es converteixen en els canalitzadors d'una solució negociada. Però, poc temps després, el conseller assegura que no recorda haver fet aquelles declaracions, la qual cosa fa que en els últims mesos el descontentament haja augmentat considerablement.

Amb tot, a les darreries del mes de juliol es comencen a negociar les bases per a la convocatòria d'unes oposicions força endarrerides. Els sindicats, que no es posen d'acord

Dalt, Joaquim Colomer, conseller de Sanitat de la Generalitat Valenciana. Els metges l'acusen de crear confusió entre el col·lectiu i de ser el seu botxí. A la dreta, l'assemblea celebrada pels metges d'APD el passat 4 de febrer al Col·legi de Metges de València.

amb l'administració autonòmica, es neguen a signar-les. Malgrat tot, la Conselleria de Sanitat tira pel dret i el dia 16 d'agost, i sense el consens sindical, fa pública la convocatòria. Això dóna pas al termini de presentació d'instàncies.

A l'octubre, l'allau de recursos que reclamen la suspensió de la convocatòria és imparable. I el passat 18 de gener, el Tribunal Superior de Justícia (TSJ) del País Valencià dóna la sorpresa i fa pública la sentència mitjançant la qual queda anul·lada la convocatòria de l'any 90. Anul·lació basada en la no aplicació de l'article 2 del reial decret. Una anul·lació que el metge d'APD interpellat no dubta a qualificar de "desafortunada, perquè ignora la no aplicació de l'article 8".

"Ha arribat, així, l'hora dels dilemes davant la justícia —continua el nostre interlocutor—; d'un costat, la sentència implica que les 130 persones que prengueren posició o es traslladaren, han de cessar. La Conselleria ha presentat un recurs, però independentment de la resolució del TSJ, la convocatòria del 92 queda cautelament suspesa perquè era una fotocòpia de la del 90". La confusió entre la gent que s'ha presentat a l'actual convocatòria està servida. "Què fem?" és el crit unànim.

El col·lectiu de metges d'ADP del País Valencià anuncia mobilitzacions conjuntament amb la resta dels interins, "en contra del desgavell que impèra en la política sanitària de la Conselleria", i ha demanat el suport polític i sindical. El metges rurals volen posar fi a un problema que qualifiquen de "polític". "El PSOE —acaba l'afectat—, a través d'Antoni Hernández Royo, secretari general de Sanitat de la Generalitat valenciana, Francesc Peris, i Ignasi Boix, director del Servasa i probable substitut d'Hernández Royo, vol assumir el protagonisme convertint-se davant la història en el botxí dels metges titulars i interins del País Valencià, que consideren una seqüela del franquisme; i tot això, ignorant absolutament les solucions preses a la resta de l'estat".

Joan Marí